

A
E
A
B

B
E

B

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo komunikacija i prometa
Direkcija za civilno zrakoplovstvo

**PRAVILNIK O UVJETIMA I NAČINU
STICANJA, IZDAVANJA,
OBNAVLJANJA I PRODUŽAVANJA
DOZVOLA I OVLAŠTENJA
ZRAKOPLOVNOM OSOBLJU -
PILOTIMA AVIONA**

Datum: 23. septembra 2004.godine
Referentni broj: 02-292.6-1252/04
Jezik: bosanski

Na osnovu člana 61. stav 1. i člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH, broj 32/02), člana 6. st. 1. i 3. člana 7. stav 2. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 2/04), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O UVJETIMA I NAČINU STICANJA, IZDAVANJA, OBNAVLJANJA I PRODUŽAVANJA DOZVOLA I OVLAŠTENJA ZRAKOPLOVNOM OSOBLJU - PILOTIMA AVIONA

Područje primjene

Član 1.

Ovim Pravilnikom se propisuju uvjeti i način sticanja, izdavanja, obnavljanja i produžavanja važenja dozvole i ovlaštenja pilota aviona, programi za stručno osposobljivanje, provjeru i utvrđivanje stručne sposobnosti i uvjeti koje moraju ispunjavati pravna lica koja obavljaju stručno osposobljivanje pilota aviona.

Pojmovi

Član 2.

Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1) *zajedničke zrakoplovne vlasti (Joint Aviation Authorities - JAA)*; pridruženi organ Evropske konferencije za civilno zrakoplovstvo (European Civil Aviation Conference - ECAC) sastavljene od predstavnika organa nadležnih za donošenje propisa iz oblasti civilnog zrakoplovstva država članica.
- 2) *država članica JAA (JAA Member States)*; država koja je potpisnica Sporazuma o razvoju, prihvatanju i provođenju zajedničkih zrakoplovnih propisa (Joint Aviation Regulations - JAR) koji je zaključen na Kipru, 11. septembra 1990. godine.
- 3) *zajednički zrakoplovni propisi o izdavanju dozvola zrakoplovnom osoblju (Joint Aviation Regulations -Flight Crew Licensing - JAR FCL)*; skup zrakoplovnih propisa o uvjetima i načinu sticanja dozvola i ovlaštenja članova letačke posade. JAR FCL 1 sadrži propise o izdavanju dozvola članovima letačke posade - pilotima aviona.
- 4) *nadležni organi (Authorites)*; organi u čijoj su nadležnosti upravni i stručni poslovi iz oblasti zračnog saobraćaja u Bosni i Hercegovini su: Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH, Federalna direkcija za civilnu avijaciju, Direkcija za civilnu vazdušnu plovidbu RS, (u daljem tekstu: BH DCA, FED CAD, RS CAD)
- 5) *dozvola pilota aviona (pilot licence - airplane)*; dokument na osnovu koga se imaoču dozvoljava obavljanje poslova člana letačke posade u pilotskoj kabini aviona u skladu sa ovlaštenjima iz dozvole i u zavisnosti od vrste dozvole koju imalac posjeduje.
- 6) *organizacija za letačku obuku (Flight Training Organisacion - FTO)*; pravno lice, ovlašteno za provođenje stručnog osposobljavanja za sticanje pilotskih dozvola i ovlaštenja.
- 7) *organizacija za osposobljivanje za tip (Type Rating Training Organisation - TRTO)*; pravno lice, ovlašteno za provođenje stručnog osposobljavanja za sticanje ovlaštenja za tip.

Dozvole i ovlaštenja

Član 3.

- 1) Dozvole i ovlaštenja piloti aviona se stiču, produžavaju ili obnavljaju u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

---

2) Uvjeti i načini sticanja, izdavanja, obnavljanja i produžavanja važenja dozvole i ovlaštenja pilota aviona dati su u Sekcija 1 JAR FCL 1, a Prihvatljivi načini ispunjenja (AMC) i Priručniku sa tumačenjima i objašnjenjem u Sekciji 2 JAR FCL 1.

3) Propisi JAA, JAA Administrative and Guidance Material, Section Five: Personnel Licensing i zahtjevi ostalih JAR dokumenata na koje upućuju odredbe ovog pravilnika, primjenjivaće se kao preporučena praksa do donošenja propisa ili instrukcija koja će regulisati tu materiju.

Stručno osposobljavanje

Član 4.

- 1) Stručno osposobljavanje članova letačke posade - pilota aviona mogu obavljati organizacije za letačku obuku (FTO) i organizacije za osposobljivanje za tip (TRTO) koje ispunjavaju propisane uslove i koje ovlasti nadležni organ.
- 2) Organizacije za letačku obuku (FTO) za sticanje pilotskih dozvola Organizacije za osposobljivanje za tip (Tipe Rating Training Organisation - TRTO) moraju ispunjavati uslove iz JAR FCL 1 Sekcija 1 i 2.

Programi za stručno osposobljavanje

Član 5.

- 1) Stručno osposobljavanje za sticanje dozvola, ovlaštenja i posebnih ovlaštenja obavlja se prema programima koje odobri nadležni organ.
- 2) Organizacije za letačku obuku (FTO) i organizacije za osposobljivanje za tip (TRTO) dužne su utvrditi i napraviti programe iz stava (1) ovoga člana u skladu sa programima iz Sekcije 2 JAR FCL 1- Prihvatljivi načini ispunjenja (AMC) i Priručnik s tumačenjem i objašnjenjima (IEM).
- 3) Za izmjenu ili dopunu odobrenog programa potrebna je saglasnost nadležnog organa.
- 4) Organizacija za letačku obuku (FTO) odnosno organizacije za osposobljivanje za tip (TRTO) nije dužna obavijestiti nadležni organ o manjim promjenama u odobrenom programu za obuku koje se odnose na dnevne operacije, u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

Tumačenje

Član 6.

U slučaju nejasnoća, različitog tumačenja ili izmjena i dopuna odredaba odredaba iz JAR FCL 1 Sekcija 1 i Sekcija 2 ovoga Pravilnika koristiti će se izvorni propis JAR-FCL 1 na engleskom jeziku.

Prelazne i završne odredbe

Član 7.

- 1) Pravilnik o stručnoj spremi, ispitima i dozvolama za rad članova posade zrakoplova ("Službeni list SFRJ", broj 2/80) i Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati škola ili školski centar za obuku zrakoplovnog osoblja ("Službeni list SFRJ", broj 72/91) u dijelu koji se odnosi na materiju regulisanu ovim Pravilnikom, ostaju na snazi i nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika.
- 2) Primjena propisa iz stava 1. ovog člana tražeće u periodu od 12 mjeseci, i primjenjivaće se propis koji je povoljniji za podnosioca zahtjeva.
- 3) Nakon perioda iz stava 2. ovog pravilnika, za svako odstupanje od primjene ovog Pravilnika biće potrebna posebna saglasnost Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine za naredni period od 24 mjeseca.

---

4) Nakon isteka perioda iz prethodnog stavka ovog člana Pravilnik o stručnoj spremi, ispitima i dozvolama za rad članova posade zrakoplova ("Službeni list SFRJ", broj 2/80) i Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati škola ili školski centar za obuku zrakoplovnog osoblja ("Službeni list SFRJ", broj 72/91) u dijelu koji se odnosi na materiju regulisanu ovim Pravilnikom, će se u potpunosti staviti van snage.

Član 8.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja u "Službenom glasniku BiH"

Pravilnik objaviti u službenim glasilima entiteta.

Prevodi JAR FCL 1 biće naknadno objavljeni u publikaciji Direkcije za civilno zrakoplovstvo BiH.

Broj 02-292.6-1252/04
23. septembra 2004.godine
Sarajevo

Generalni direktor
Dorđe Ratkovica, s. r.
